

Website: www.adviesraadsociaaldomeinwoensdrecht.nl

Verslag van de openbare vergadering van de Adviesraad Sociaal Domein, gehouden op 25 juni 2025 in zaal Huijbergen van het gemeentehuis in Hoogerheide.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering. De laatste jaren zijn er heel weinig toehoorders. Hoe kunnen we mensen nog meer bereiken? Mochten jullie ideeën hebben, dan horen ze dat graag.

2. Presentatie BWI

De BWI is uitgenodigd om te vertellen over het steunpunt statushouders en het steunpunt voor de Oekraïners. Mohammed is hier dit jaar begonnen in de opvang voor de Oekraïners. Momenteel zijn er 120 vluchtelingen in totaal, waarvan 29 kinderen. De interne opvang telt 109 vluchtelingen in Ossendrecht, plus een deel extern in particuliere opvang. Qua verdeling gaat het om kinderen tot en met 5, de groep 5-18 en de rest volwassenen boven de 18. De rol van het steunpunt omvat hele verschillende werkzaamheden. Dagelijkse activiteiten omvatten het toezicht houden, schoonmaken, hygiëne, beantwoorden van vragen, elke dag is anders. Ze helpen de mensen zodat ze zelf alles kunnen doen. Ze kunnen bij de medewerkers vragen stellen, er is de motivatie om zaken te vragen. Veel verloopt via Google Translate, maar er is ook een collega die Oekraïens kan spreken, wat het eenvoudiger maakt om te communiceren. Van de 120 mensen gaat het vooral om gezinnen. Naast gezinnen gaat het om zo'n 20 alleenstaanden, want boven de 18 ben je dan zelf verantwoordelijk.

De meeste mensen werken wel, vaak als uitzendkracht. Ze helpen ze wel, maar veel doen het ook zelf. Meestal vinden ze werk in de horeca, bij DHL of Ricoh, of in de logistiek. Daarbij wordt ook naar de achtergrond van de mensen gekeken. Bij de procedure wordt alles nagevraagd, van gezondheid tot werk en studie. Sommigen volgen ook een studie en die kosten betalen ze zelf. 45 bewoners werken nu. Met 120 bewoners, waarvan 29 kinderen, werkt het grootste deel mee in de maatschappij. Solliciteren ze dan ook zelf? Dat ligt aan de persoon zelf of ze zelf solliciteren. In de brief wordt gemeld dat ze geen Nederlands of Engels spreken. Maar dat is geen belemmering. Logistiek betreft het vaak werken bij orderpicken en bestellingen verzorgen. Hoe worden mensen begeleid naar de taal toe en hoe worden organisaties betrokken? Er worden taalcursussen gegeven, er komt een docent twee keer pr week om les te geven. Ook kunnen ze een cursus volgen in Bergen op Zoom, maar dan moeten ze zelf wel reiskosten betalen. Dit wordt wel

gestimuleerd. Via Curio wordt lesgegeven, maar er wordt ook zelf les door de BWI gegeven. Digitaal zijn er ook die lessen volgen. De jeugd spreekt meestal wel goed Nederlands, maar zo'n 40% spreekt beter Engels. Het verschilt per situatie hoe de opvang verloopt. Sommigen melden zich depressief te voelen en willen terug naar eigen land. Er is dan contact met een organisatie die hulp biedt aan Oekraïense vluchtelingen. Ze gaan dan in gesprek met de persoon, want dan kun je weten wat hij of zij wil

De meeste kinderen gaan naar school. Dit was in het begin wat lastig door een ander leersysteem, maar nu gaan ze allemaal naar school. Het gesprek met ouders en school is het startpunt. Laatste periode gaan er ook kinderen naar de peuterspeelzaal, al moeten ze alleen dan wel de kosten betalen eventueel met opvangtoeslag. Onder Kinderen die naar school gaan, wordt dit geregeld met leerlingenvervoer, in Bergen op Zoom. Dit is de eerste twee dagen, daarna wordt gekeken of ze in de reguliere basisschool terecht kunnen.

Wethouder Arjan Buijsen vraagt of ze ook integreren in de samenleving via verenigingen? Dit gebeurt wel bij jongeren, er zijn ook jongeren die een opleiding volgen. Ze doen hun best om in te stromen. Ze doen wel activiteiten, maar dit is meestal enkel voor de kinderen, verenigingen profiteren dan ook minder. Volwassenen werken veel, koken en doen de was en doen liever dan geen hobby er meer naast. Jongeren willen wel activiteiten volgen, zwemlessen bijvoorbeeld. Het steunpunt heeft ook een ingang met de buurtsportcoaches en Stichting Leergeld is er ook nog. Buurtsport zal in de zomervakantie ook gaan kijken wat ze goed kunnen. Als de vraag er is, dan is het meestal al wel in gang gezet. Wanneer willen mensen iets doen? 80% wil iets in het weekend doen.

Elk jaar is er een verlenging van een jaar voor een verblijf, ze mogen blijven als ze ingeschreven zijn. Personen moeten dan wel meer dan 28 dagen bereikbaar zijn, anders worden ze uitgeschreven. Er zijn weinig klachten, ze proberen altijd een passende oplossing te bieden, al zijn er beperkte mogelijkheden. Gezinnen blijven bij elkaar, met aparte kamers met eigen sanitair, er zijn ook mensen met aparte omstandigheden. Ze hebben ook een kamer voor 4 personen voor bijv. 4 mannen. Ook is er een soort speelkamer. De mensen doen zelf de schoonmaak. De ene dag doet de een het, de andere dag de andere. De ondersteuners zijn 5 dagen per week aanwezig. Alles moet schoon en hygiënisch zijn. Ze kijken ook naar leefgewoonten. Er is geen beveiliging en er zijn ook weinig ruzies of conflicten geweest.

Hoe zien de mensen de toekomst? Willen ze terug of willen ze hier een toekomst? Ze hebben gesprekken met een paar bewoners gehad. Ze zijn bang dat hun vergunning niet verlengd wordt. De vraag is dan 'ga ik terug of blijf ik hier? De toekomst is nog onzeker voor velen. Sommigen willen echt terug, die willen ook niet de taal leren. Het ligt aan de persoon en ook aan de streek waar ze vandaan komen. Sommigen zijn goed ingeburgerd.

Naast het steunpunt voor Oekraïners is er ook nog het Steunpunt statushouders. Zij hebben een status gekregen voor lange periode, dan krijgen ze een toewijzing voor een woning. Als het de gemeente Woensdrecht betreft, dan komt het steunpunt in actie. Er is jaarlijks een taakstelling voor alle gemeenten. Vanuit het COA krijgt het steunpunt alle gegevens. Vaak gaat het om mensen die langere tijd in een AZC

hebben gezeten. Ze zijn daardoor iets onzekerder, omdat hun toekomst onzeker is. Het steunpunt speelt een cruciale rol bij begeleiding van vaste plekken en deze vorm te geven. Ze bieden ondersteuning in alledaagse zaken. Bij verhuizen komt veel kijken. Via het COA krijgen ze een woning toegewezen en als je geluk hebt kun je zaken overnemen van de vorige bewoners. Het Steunpunt kan dan alles regelen, van bankrekening tot zorgverzekering en verzekering of uitkeringen en energie. Hoe staat de woning erbij? Daarbij worden ze ook begeleid. Ze gaan terug naar het COA, duurt 2 weken totdat de ISD de uitkering heeft gestort. Dan hebben ze ook een contactpersoon. Meestal is het binnen 14 dagen geregeld, maar dat is exclusief feestdagen. Tijdens een gesprek terug in Woensdrecht begeleiden ze de mensen naar de kringloop, statushouders die er al langer zijn helpen nieuwe statushouders ook. Sommigen zijn ook vrijwilligers geworden. Het helpt bij het opbouwen van een netwerk. De eerste drie maanden een intensief traject, want er moet van alles geregeld worden om een bestaansminimum te bereiken. Het steunpunt is dan een soort coach voor de mensen. Mensen worden gauw overprikkeld. Na drie maanden hebben mensen wel een bepaald beeld. Maar dat is ook spannend, want mensen hebben nog niet echt het besef. De eerste zes maanden worden de huur en de zorgverzekeraars betaald. Lukt het dan, dan mogen mensen het na een half jaar zelf doen. De basis wordt verzorgd, hoe zit het met huisartsen? In Woensdrecht geen probleem op dit vlak. Maar de zorgbeleving is wel anders.

Al het zelfstandige is geregeld, zoals kennismaken met de bureaus. Mensen hebben vaak wat spanning als het gaat om statushouders, maar zeker als het taalniveau verbetert, dan gaat het vaak beter. Op dit moment begeleiden ze 50 huishoudens. 130 tot 140 gezinnen per jaar. Dat doen we niet alleen, maar samen met twee sociaal werkers. Die nemen vaak ook de lead. Maar er zijn ook vier vrijwilligers voor statushoudergesprekken. Daar zit ook altijd een tolk bij, vaak iemand die er al lang zit. Die kunnen dan helpen bij bijvoorbeeld vertalen. Dit is wel vaak een puzzel. Vanuit Syrië zijn er de meeste statushouders. Mensen blijven vaak wel wat langer. Ook Afrikaanse vluchtelingen uit onder meer Eritrea, Turkije, Iran en Noord-Afrika zijn hier veel. Het wisselt erg, de COA koppelt aan gemeenten en dat is volstrekt willekeurig. De COA is verantwoordelijk voor de koppeling van een vluchteling aan een gemeente. 80% kiest voor Amsterdam of Rotterdam, maar daar kunnen ze niet allen heen. Er is een goede samenwerking met de COA. Ze kunnen in het dossier kijken, dan heb je de achtergrond van de mensen. Voordat alles goed geregeld is, moeten er veel zaken geregeld worden. Er zijn vrijwilligers die daarbij helpen, maar ook zogeheten maatjes. Als je kijkt naar een halfjaar, dan moeten ze een dagje mee naar het gemeentehuis. Daarvoor is ook een driedaagse cursus en leren ze van alles. Hoe ga je om met burgers en wat is vrijwilligerswerk? Wat is minimumloon? Vaak worden mensen toch wat uitgebuit. De Grondwet wordt ook uitgelegd in spelvorm. Dit gebeurt in de vorm van een spel, ze leren ook wat problemen op te lossen. In Nederland proberen we dingen immers vaak zelf op te lossen. De GGD doet een kleine presentatie om duidelijk te maken wat de Nederlandse zorgverzekering allemaal doet. De driedaagse training toont aan dat na verloop van tijd wel wat wrijvingen tussen mannen en vrouwen ontstaan. De vrouwen laten zich ook door de inburgering wat meer horen.

Als de cursus is gevolgd, krijgen ze een strippenkaart. Die moeten ze aftekenen. Hierop staat bijvoorbeeld contact met de buurt, cultureel aansluiten, bijvoorbeeld Koninginnedag of bezoeken brengen aan opleidingen, Vrijwilligerswerk en

participatiewerk hoort er ook bij. Wethouder Buijsen geeft aan dat veel statushouders hier al een gesprek hebben gehad. Dit is een verplicht traject. Niet afmaken betekent 10.000 euro boete. Om Nederlander te worden moet je de inburgering gevolgd hebben en een inburgeringsbewijs krijgen. De taakstelling ligt in Woensdrecht heel erg hoog, 17% van ons woningbestand betreft maar huurwoningen, statushouders proberen ze hier zo goed mogelijk te spreiden over de gemeente. Dit eerste halfjaar zitten we nu heel goed. 35 nu ongeveer, maar ook als er gezinsherenigingen zijn.

Voor de participatieverklaring kun je een soort vrijstelling krijgen. Als je mbo 1 en 2 hebt, dan is er een automatisch proces. Omdat het maar 3 dagen duurt, doen mensen het ook, want een diploma halen duurt langer en het resultaat is meer onzeker. Strippenkaart werkt leuk, maar stimuleert ook. De kennis van Nederlandse samenleving betekent lezen, luisteren en schrijven.

Er is ook sprake van een 10.000 eurolening, maar hierin zit ook verschil in per persoon. Als het een vluchteling is, dan is het een gift. Is het een gezin, dan is het een lening. Als je het traject niet haalt, moet je het alsnog halen. Anders geldt een boet van 10.000 euro. Ook al behaal je het, dan moet je ook binnen drie jaar het benodigde niveau halen. Vrijstellingen zijn wel mogelijk, bijvoorbeeld in DUO door psychische problematiek. Ze kijken ook naar mensen zelf en het fysiek daarvan.

Er is in het verleden misbruik van gemaakt. Mensen die gewend zijn om met veel geld te gaan, de wet inburgering wordt ingekocht door de gemeenten en de organisatie Echt Nederlands. Vroeger was het een pot, nu is dat anders. Het moet verantwoord worden. De meeste mensen hebben het proces doorlopen. Bijstand telt daarbij ook. Er is een inspanningsverplichting en een resultaatsverplichting. Iedereen die een uitkering aanvraagt zou Nederlands moeten kunnen spreken. Maar er wordt ook maatwerk geregeld. Mevrouw Boschman merkt op dat als ze aangemeld zijn, ze moeten inburgeren. Wordt dan ook al gekeken naar werk? De eerste zes maanden niet door het organiseren van alles. Daarna kunnen mensen wel aan de slag. De Sociale Dienst heeft een taak om mensen uit een uitkering te halen. Welzijn is om mensen krachtiger te maken. Mevrouw Boschman vervolgt dat er ook langzame trajecten, omdat mensen niet kunnen of willen. Hoe zit dat hier? Het steunpunt zit hier kort op de mensen, ze hebben goede gesprekken met de bewoners. Ze kunnen ook een arts benaderen. Dat kan via Arabischsprekende mensen. De westerse GGZ slaat niet aan bij de statushouders en de wachttijden zijn al heel lang. Werk komt altijd op plaatste plaats. Mensen moeten echt wennen aan de cultuur op het werk, wij zijn afstandelijker, maar we kunnen ze wel helpen. Na twee jaar kunnen ze ook bij Grip op Geld terecht. Ze blijven wel onder begeleiding maar zonder tolk en met eigen regie. In Mariahove beginnen twee Syrische mensen maar die worden zorgvuldig meegenomen. Als ze een verblijfsvergunning hebben, dan hebben ze dezelfde rechten en plichten als iedereen.

3. Mededelingen algemeen

Er zijn geen verdere mededelingen door de Adviesraad.

4. Mededelingen wethouder

- Mededeling vraagwijzer: wat zijn we allemaal aan het doen? We zijn aan het experimenteren. Er is een team aangesteld voor een stukje zelfredzaamheid. Een van de medewerkers blijft tot en met einde van het jaar met een duidelijke

opdracht. Hoe gaan we als gemeenten verder op het vlak van leefbaarheid, openbare ruimte, sociaal domein? Is er niets nodig in kleinere vorm? Welke verbinding hebben we hiervoor? Er zijn vragen die nog leven. Mevrouw Kouters merkt op dat er een bijeenkomst was waarbij ieder dorp zijn eigenheid en minicultuur heeft. Dus het is heel divers en dat moeten we in kaart brengen. Het is ook dynamisch, het staat en valt met mensen.

- Verder zijn er geen mededelingen.

5. Beleidsagenda

De leden hebben allemaal hun eigen onderwerpen. Er waren afspraken hierover, maar het is nu niet erg actief. Bij de besloten vergadering wordt dit wel gedeeld. In het najaar willen de leden wel duidelijk hebben waar ze advies over hebben gegeven. Zodat ze zichtbaar kunnen maken, wat ze gedaan hebben.

Niet alles leent zich echter om advies over te vragen. Vanuit de regio komen zaken, waar de leden weinig mee kunnen. Er is wel contact met beleidsmedewerkers. Vorig jaar liep het beter. Het is zaak om het niet alleen te beperken tot beleidsmedewerkers, maar ook een soort excursie te organiseren: ga eens met een school praten, om zo de verbinding zoeken met de samenleving. De leden gaan al naar de dorpsplatforms en participeren in verenigingen. Maar het kan wellicht nog wat actiever.

6. Notulen 22-01-2025

De heer Verhagen merkt op dat hij de behoefte heeft om eens te horen of te zien hoe ver we nu met die afspraken en termijnen zijn. Wat is het vervolg? We kunnen het aan de beleidsmedewerker vragen voor de volgende vergadering. Is bijvoorbeeld het subsidieregister al online? Nee, dat wordt nagevraagd bij de beleidsmedewerker.

7. Roadshow weerbaarheid

Er was een vervolgbijeenkomst met diverse groepen, waaronder coördinatoren scholen en de brandweer. Het was letterlijk een energieke avond en ging over energiecrisis, wat gebeurt er als water wegvalt of energie? Veel gedachten hierover werden gedeeld via flipovers en een brainstormsessie. Tips en trucs, waar moeten we alert op zijn? Mensen die afhankelijk zijn van zuurstof, welke mensen zijn afhankelijk hiervan en is dat duidelijk? Wat doe je als eerste, waar besteed je het eerst aandacht aan? Denk je eerst aan mensen of natuur, waar zijn liften? Dit is in bedrijven ook van belang, een soort risico-inventarisatie. Je zou netwerkpunten moeten hebben in MFC's die bijvoorbeeld 24 uur bemand zouden moeten zijn. Misschien zijn er andere steunpunten. Spoedig is er weer een werkgroep en dan komt er weer een vervolg en dan wordt het na de zomer weer verder uitgerold. Er is een ook filmpje over gemaakt. Het was een leuke avond, waar veel is uitgekomen. Bijvoorbeeld: als de stroom uitvalt dan worden de MFC's en het IKC in Woensdrecht het steunpunt. Maar is dat geschikt te maken met aggregaten? Is dat voldoende voor de gehele bevolking of zijn er sub-steunpunten nodig? Iedereen is op zijn eigen gebied wel bezig hiermee. De vliegbasis doet overigens hierin niets extra's, zij moeten voor onze veiligheid zorgen. Maar wanneer gaat een noodplan in? Dat moet nog duidelijk gemaakt worden. Laagdrempelig kunnen we veel doen, met de diverse organisaties. Wat kunnen wij betekenen en zijn er mensen beschikbaar? Je hebt een plan gemaakt en hebt vrijwilligers. Maar wie is er beschikbaar? Het begint met

gezamenlijke verantwoordelijkheid per dorpskern. Mevrouw Boschman merkt op dat de spreker afsloot met 'dan gaan we verdere met een externe spreker'. De tien belangrijkste punten worden wel mee aan de slag gegaan. Maar je zou eigenlijk moeten doorpakken. De recente stroomstoring heeft dit wel aangetoond dat het echt wel belangrijke informatie is.

De heer de Heer merkt op dat het een goede oefening was zonder stroom. Maar wat als je twee dagen zonder stroom zit? Hoe ga je communiceren? Met een handgeschreven brief? Het mooie is dat als je hulp nodig hebt, je een rode kaart kunt ophangen. Dat zijn dingen die je meteen kunt regelen. De veiligheidsregio vertelde volgens de heer Verhagen niet zoveel. Mensen die in een lift vastzitten, daar gaat de brandweer heen? Moet de brandweer wel opdracht krijgen? Dit wordt in de werkgroep besproken. De avond maakte veel los.

De heer van Soelen vraagt of de roadshow alleen uit presentaties bestaat of ontvangen we ook informatie hierover. In de werkgroep wordt gebrainstormd, maar hoe bereiken we mensen hiermee? Iedereen is creatief en oplossingen komen vanuit eigen achtergrond volgens mevrouw Kouters. De bedoeling was om aan te sluiten hier en daar, zoals bij de bingo prijsjes uit te delen als een zaklamp, en dan bij mensen ook informatie te vergaren. Dat werkt het beste, je moet het een beetje voelen. Het geldt niet alleen voor oudere mensen, maar ook voor jongeren. De heer van Soelen spreekt over de component 'ervaren'. Je hebt het in Spanje kunnen zien. Je kunt het vertellen, maar zodra het gebeurt, weet je niet hoe mensen reageren. Wat betekent het om zonder stroom te zitten? Mevrouw Overbeeke geeft aan dat er een filmpje gemaakt is met vier momenten: van even uitval tot langdurig. Tussen de 4 en zes uur is het de meeste stress, want dan is er de economische schade. Bij tante Louise hebben ze een aggregaat, zolang het gevuld is met diesel. Ook al is er nog veel werk te doen en te bespreken, ervaren de leden het als een leuke werkgroep.

8. Vacature lid ASD

De heer van Soelen geeft aan dat hij de vacature heeft doorgestuurd, maar de aanmeldtermijn was verlopen. Verder waren er geen reacties.

9. Rondvraag

De heer de Heer geeft aan namens de cliëntenraad ISD Brabantse Wal aanwezig te zijn. Hij vraagt waar de beide raden overlappings hebben. Ze volgen beiden een aantal ontwikkelingen, zoals WVS, Werkplein. Nu is het even wat stiller, maar het kan zijn dat het overlappend is met het sociaal domein. De heer Buijsen geeft aan dat er een advies is geweest over WVS, UWV en ISD. Dit zit in een goede flow. Er worden goede stappen gezet. De ISD wordt in een later stadium om advies gevraagd via de cliëntenraad.

De heer van Soelen merkt op dat wordt gelet op Aviolanda met studentenhuysvesting in de Volksabdij. Het heeft bepaalde aspecten die ook Woensdrecht aantrekkelijker maken. Zijn er sociale voorzieningen? Is het een onderdeel van het Sociaal domein? De gedachte is dat dit wel het geval is. Het dossier ligt nu bij de burgemeester, met betrekking tot Aviolanda. Het is een huisvestingsvraagstuk, maar de wethouder wil de vraag wel meenemen. De heer van Soelen geeft aan het belangrijk te vinden dat de studenten ook goed opgevangen.

Mevrouw Boschman geeft aan dat er nog een enquête is van de Rekenkamer en er komt ook de bijeenkomst van de rekenkamer tot armoedebelid.

Mevrouw Schroeijers meldt nog een andere enquête, maar die kon niet doorgestuurd worden. Dit wordt nog bekeken.

10. Sluiting

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun inzet en sluit de vergadering omstreeks 21.30 uur.